

Euskararen Egunaren biharamuna eta bestondoa!

Hu irakurtzen duzuenean, iragan berri izango dugu Euskararen Nazioarteko Eguna. Era batera edo bestera ospatuko zenuten, eta neuk ere bai noski. Alexander von Humboldten duela berrehun urteko iragarpena ez da oraindik bete; eta hainbat arlotan badira motiboak Euskararen Eguna ospatzeko. Baina hori esanda, ezin ezkutatu zein soziologia, zein kale eta ostatu espainolak ditugun Hegoaldean, eta zein frantsesak Iparraldean!

Hilabete pasatxo da Hazparneko ostatu batean izan nintzela. Izan dira eta badira han norbait direnak euskalgintzan: Martin Larralde *Bordaxuri* bertsolaria, Jean Hiriart-Urruti kazetari handia, Piarres Xarriton eta Janbattitt Dirassar idazleak, antzerkilariak... Herria, berriz, Lapurdiren ekialdean kokatua, lurrez Lapurdiko handiena eta biztanlez hazi samarra, sei bat mila bizilagunekin. Mila eta berrehun bat elebidun ba omen dira bertan, eta kaleko euskararen erabilera: %2,5.

Herriguneko ostatu ezagun batean gelditua nintzen teatrogile ohi batekin. Sartu nintzenean jendea bazen, denak frantsesez mintzo. Zerbitzari elebidunak agurra frantsesez egin zidan; nik euskaraz ekitean, berak ere hala erantzun zidan. Solaskidea heldu zenean, erran baitzidan giro arrotza zela ostatuan, gibelego barne berezira iragan ginen, han euskaraz elekatzera.

Pako Sodupe

IDAZLEA

Euskaldun osoak ere menderatuak gauzkate, asimilatuak, hein kezkarriak, soziologiak eta bereziki espainol hedabideek hemen, eta frantses hedabideek han

Solasaldia bururatzean, duela hogeita hamabost urte Hegoaldetik hara joandako gizon batekin mintzatu ginen. Nire solaskideak erran ziolarik Hernanitik nentorrela:

–Bai, bi mundu dira hangoa eta hementz. Zuentzat erraza da euskaltzale eta abertzale izatea; hemen, aldiz, egunero baiezta beharrekoa. Duela gutxi aitatxi

bat lehenbiziko aldiz entzun dut euskaraz bere bilobarekin. Ez nekien euskalduna zela. Maiz ikusten da hemen bi euskaldun elkarrekin frantsesez ari, nahiz eta maiz azentuak salatzen dituen euskaldunak direla.

Teatrogile ohi ados zen, baina ñabar-durekin: "Hazparnen lehen gehiago egiten zen; orain gazteek Aiherran eta Lekornen-eta ematen dute, baina hemen, Hazparnen: oso beheratuak gara!"

Hainbesteko aldea ote handik hona? Hernanin, bizi naizen auzoan, espainol giroa da erabat nagusi kalean eta ostatuetan, Hazparnen giro frantsesa bezainbat. Herri-gune zaharrean euskara gehiago entzuten da, baina bi euskaldun gaztelaniaz hizketan entzutea arrunta da, eta elkarriketa euskaraz hasi eta gaztelaniaz amaitzea are arruntagoa. Eta inguruko herrietan beste horrenbeste.

Euskaldun osoak ere, eta ez gara dozenan hamahiru han eta hemen, menderatuak gauzkate, asimilatuak, hein kezkarriak, soziologiak eta bereziki espainol hedabideek hemen, eta frantses hedabideek han.

Burujabetza politikoan gabezia handiak, eta burujabetza kulturean are handiagoak. Zein soziologia, zein kale eta ostatu espainolak ditugun Hegoaldean, eta zein frantsesak Iparraldean! ■

ITZAL ZAUNKA

Antton Olariaga (marraskilaria)
Harkaitz Cano (idazlea)
Jexuxmai Lopetegi (musikaria)

Zakur existentzialista baten hausnarketak

disco-liburu ilustratua

www.elkargaitaletxea.eus **elkar**